

“КОРЕЊЕ НЕБА” ИЛИ “ПРИЧЕ СА ОБЛАКА”: ГЕНЕАЛОГИЈА НЕБА

ТАМАРА ЛУЈАК

„Белег“, Београд
E-mail: belegbg@gmail.com

Резиме: Тема овог рада јесу две књиге: „Приче са облака“ (Пресинг, Младеновац, 2016) и „Корење неба“ (Пресинг, Младеновац, 2018), које, наслањајући се, настављајући се једна на другу, покушавају да прикажу, осликају, дочарају рађање и спајање неба и земље, постанак звезда и Млечног пута, и одговоре на питање зашто је небо плаво, а сунце понекад црвено итд.

Кључне речи: генеалогичка неба, свемир, звезде, виле, стара српска митологија, бајке

Особеност бајки је у томе што оне, крећући се кроз свет чуда, ослобођене закона стварности, излажу опште истине кроз изненађујуће и неуобичајене примере, логици супротне, али фантазији допуштене.

Даница Јакшић

Иако су изаткане на потки сна и маште, бајке представљају најдубљу стварност. Оне нас уводе у домен сна, али тај сан је такав да не престаје бити јава, оне нас суочавају са начином постојања, које је остварење јединства сна и јаве, па стога и највиши израз интегралности живота. Бајке нам показују пут којим треба да кренемо ако желимо да успоставимо савршен склад између природе и човечјег духа.

Југана Стојановић

1. УВОД

Живећи у прво време на отвореном, изложен свим могућим ћудима Земље и васионе, па тек касније освојивши окапине¹ и пећине, и још касније савладавши земљорадњу и научивши да сам подиже и штити своја станишта, човек се од најстаријих дана питао како је постало небо, звезде, васиона и Земља, и дао неке од најлепших одговора кроз митове, легенде и бајке, али и, много касније, кроз добру књигу, Библију.

Живот на отвореном, у доба када праисторијски човек није разумео ни спознао ни себе самога, а камоли природу и васиону који су га окруживали, мора да није био ни лак ни пријатан. Требало је заштитити се од изненадне кише и града и разумети зашто су пали, требало је побећи од Сунца и његове жеге и разумети зашто сјајна звезда лети тако немилосрдно туче, и требало је, најзад, сагледати сав тај непрегледни небески простор, начичкан треперавим, пулсирајућим очима што посматрају, што мора да је био, како узбудљив, тако и страховит, застрашујућ приказ (у време када ваздух није био загађен издувним гасовима и ноћним светлом као данас).

Али, можда је прво и пре свега, човек био упитан над тим где то Сунце броди и куда нестаје кад настане ноћ, и како то да се изјутра стално поново рађа. Не смемо да заборавимо ни појаву његовог верног, бледог пратиоца, Месеца, као ни сазнање да су плима и осека за њега нераскидивно везани, које мора да је дошло тек вековима, миленијумима касније. Страву мора да је изазивала и промена боје неба и Сунца, а нарочито његово (или Месечево) помрачење, о громовима да и не говоримо. Ово су само нека од питања и проблема који су мучили праисторијског човека од његовог постанка (до данас).

Како је, дакле, од кад зна за себе, човек био гладан одговора, али и нових, непостављених, питања, тако сам и ја пожелела да себи, и читаоцима, поставим нова питања која се тичу постанка света и дам нове, другачије одговоре. Плод тог „разговора“ са самом собом, јесу две књиге: „Приче са облака“ (Пресинг, Младеновац, 2016) и „Корење неба“ (Пресинг, Младеновац, 2018), које, наслањајући се, настављајући се једна на другу, покушавају да прикажу, осликају, дочарају рађање и спајање неба и земље, постанак звезда и Млечног пута, и одговоре на питање зашто је небо плаво, а сунце понекад црвено итд.

Постоји и друга димензија ових књига, а то је еколошка: сва је природа у служби човека, баш као што су и сва бића (па била она и митолошка) у служби природе. Тиме се, кроз већи број текстова објављених у неколико бројева Зборника Астрономског друштва „Руђер Бошковић“, заокружује

---

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Rock_shelter <https://sr.wikipedia.org/wiki/Окапина>

цела прича Уметничко-еколошког пројекта „Чисто и Бистро“ (да не кажем начина живота):² човек је ту да би живео у сагласју са природом, и то не сме да заборави. Није човек господар, као што то није ни природа.

Створени смо како бисмо живели у симбиози, један другом помагали, а то смо причама које ћемо приказати у овом раду, као и свим причама објављеним у Зборнику Астрономског друштва „Руђер Бошковић“,³ и акцијама у оквиру Уметничко-еколошког пројекта „Чисто и Бистро“⁴ и показали: и човек и природа пропадају уколико не живе у слози, хармонији, сазвучју. То је оно што је савремени човек заборавио и то је оно што ове

---

² Тамара Лујак, *Уметници и природа: Еколошко-уметнички-образовни пројекат „Чисто и Бистро“*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VIII“, стр. 595, Београд, 2016. Тамара Лујак, *Чувари семена*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VIII“, стр. 595, Београд, 2016.

³ Тамара Лујак, *Непослушна звезда*, XVI национална конференција астронома, стр. 388, Астрономска опсерваторија у Београду, Београд, 2012. Тамара Лујак, *Вео*, XVI национална конференција астронома, стр. 387, Астрономска опсерваторија у Београду, Београд, 2012.

Тамара Лујак, *Белуша*, XVI национална конференција астронома, стр. 386, Астрономска опсерваторија у Београду, Београд, 2012.

Тамара Лујак, *Рађање једног сна*, XVI национална конференција астронома, стр. 386, Астрономска опсерваторија у Београду, Београд, 2012.

Тамара Лујак, *Супернова*, XVI национална конференција астронома, стр. 385, Астрономска опсерваторија у Београду, Београд, 2012.

Тамара Лујак, *Како је настао живот*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VI“, стр. 959, Астрономско друштво „Руђер Бошковић“, Београд, 2010.

Тамара Лујак, *Како је настао Млечни пут*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VI“, стр. 958, Астрономско друштво „Руђер Бошковић“, Београд, 2010.

Тамара Лујак, *Како је настало небо*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VI“, стр. 956, Астрономско друштво „Руђер Бошковић“, Београд, 2010.

Тамара Лујак, *Како се рађају звезде*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VI“, стр. 956, Астрономско друштво „Руђер Бошковић“, Београд, 2010.

⁴ <http://cistoibistro.blogspot.rs/2017/04/akcija-ciscenja-resnickog-jezera-pariguz.html>
<http://cistoibistro.blogspot.rs/2016/11/akcija-ciscenja-okoline-planinarskog.html>
<https://belegbg.wordpress.com/2016/04/11/projekat-most-kulture-mjanmar-srbija/>
<http://cistoibistro.blogspot.rs/2015/11/akcija-ocistimo-kosutnjak-uspesno.html>
<http://cistoibistro.blogspot.rs/2015/02/akcija-ciscenja-kosutnjaka-28-marta.html>
<http://rakovica.rs/akcija-ciscenja-kosutnjaka/>
<http://cistoibistro.blogspot.rs/2014/07/ekoloska-akcija-cisto-i-bistro-ocistimo.html>
<http://www.blic.rs/Vesti/Beograd/498386/Akcija-ciscenja-divljih-deponija-na-Kosutnjaku>

приче, ове збирке у себи носе – позив да се човек врати природи, да не заборави из чијих је недара потекао, јер једино ће тако очувати себе, једино ће тако очувати Природу.

2. “КОРЕЊЕ НЕБА” ИЛИ “ПРИЧЕ СА ОБЛАКА”: ГЕНЕАЛОГИЈА НЕБА

Основна поука бајки је да добро и правда увек побеђују, а зло, ма колико снажно оно било, увек бива кажњено. Без обзира да ли је исход срећан или трагичан, из бајки увек избија поука човечности и моралне величине. У бајкама је остварена вешта симбиоза елемената народног живота и система веровања и тежњи ка правичнијој слици животних односа.

Милена Маглић-Јовановић

Архаична традиција говори о томе да небо и земља представљају брачни пар – оца и мајку.⁵ Немајући, сигурно, баш ту јасну мисао у глави, али свакако то несвесно наслућујући, године 2008. приступила сам писању мини бајки, мини митова који су за главну тему имали генеалогiju неба (и земље).

Како је све повезано, и како небо и земља чине нераскидиву целину, тако су бајке које су ушле у збирку о постанку неба („Приче са облака“), говориле и о земљи, и обрнуто, приче које су ушле у збирку о постанку земље („Корење неба“), говориле су и о небу. Једно се из другог родило, једно је постало захваљујући другом, творећи тако нераскидиву целину.

Зато су у овом тексту обе збирке представљене као целина, јер се једна на другу настављају, једна у другу увиру, једна из друге извире, баш као што то чине небо и земља: киша не би имала где да пада, да нема Земље, сунце не би имало кога да греје да није људи, док виле не би имале куда да лете да није неба, човек не би имао о чему да сања, да му није небеског свода и звезда изнад главе.

Управо из упитаности пред тим и таквим сновима (о чему је то човек сањао кроз векове загладан у небо и звезде, и да ли је и како те снове преносио), усудила сам се да дам, тек понеке, одговоре:

---

⁵ Драган Радовић, *Псовка или небеско у опсценом*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VIII“, стр. 484, Београд, 2016.

Приче са облака

Небо представља и извор маште. Милиони начина и вештачких средстава којима је засут човек на земљи не садрже и не пружају толики степен маштовитости, фантазије, блиставости простора, смисла и величине, колико садржи небо, кад се у њега загледамо целом душом.

Лаза Лазих

Мини митови (бајке) дати у збирци „Приче са облака“ (и они у збирци „Корење неба“) замишљени су као одговори на питања, која као да су изашла из књиге „1000 зашто, 1000 зато“ (Како је настало небо, Како се рађају звезде, Како је настао Млечни пут, Зашто је сунце понекад црвено). Звезде и виле нису, међутим, једина тема којом се збирка бави: упитаност стоји и пред атмосферским појавама – како су и зашто настали град и муње, облаци и снег, иње и дуга, магла и громови...

У збирци, коју чини 25 бајки, приче су послогане у ритму небо/земља: како збирка говори о постанку неба, тако су кроз овај ритам провучене и бајке о постанку земље. На тај су начин спојене две сфере, разбијена је монотоност приповедања и повећан је број мотива (и ликова) који се у збирци јављају.

Централно место није добила насловна, већ прича „Како је вила Белија добила чаробну моћ“, чија је радња смештена на небу и која о небеској сфери говори. У бајци која јој претходи („Где ветрови спавају“), али и у оној која следи („Куд облаци броде“), главни актер је природа (ветар и облаци), јер једино је у њеном окриљу, под њеном заштитом вила Белија могла да буде рођена. Како су и ветар и облаци у овим причама везани за земљу, док Белија живи на небеским дворима – тако су две сфере, небо и земља, у централном делу збирке, спојене у једну.

У време када се све мање чуда дешава у свету, збирка „Приче са облака“ доноси прегршт чудесних ситуација, мотива, појава, људи и бића. У време када су се хуманост, пожртвованост и љубав (према ближњем и према Природи) некако отуђили од човека, збирка те неправде „исправља“. Тиме можда неће све криве Дрине бити исправљене, нити сви људи „постављени“ на своје место (враћени себи самима, односно Природи), али довољно је да збирка утиче макар на једнога – па је њена „мисија“ испуњена.

Слика 1: Тамара Лујак, *Приче са облака*, Пресинг, Младеновац, 2016.

Зашто је сунце понекад црвено

Јутробог је плакао од среће док је правио вилу од облака, треперио му је сваки нерв док је стварао заманне облине, белу пут због које би богиње, а посебно виле, осетиле налет љубоморе, очи црне попут ноћи, косу расуту као гар у пећи.

Саздана од дивоте и доброте, звезде је под трепавицама крила. Као крупни дукат на облацима прошараном небу, такво јој је било лице. Усне, модре попут ноћне руже, даривале су медне осмехе, а вилин лахораст дах опијао је свакога ко би је срео.

Блистава звезда беша Љубишња. Расла је у високим дворима који су небо и сунце дотицали, месецу пут пресецали. На лежаљци сатканој од иња је снивала, паучином се покривала. Хранила се снежним пахуљицама, росом умивала.

Преко дана је ткала на златном разбоју, ноћу је везла прекривке од сребрних нити, а кад би се уморила, шетала би небеским вртом и певала милозвучним гласом песме у славу Јутробога.

Многи су просили вилину руку и многи су били одбијени. Желели су је ветрови и олује, искали су је громови и муње, богови јужних и северних мора слали су поклоне у виду бисера и биљура, али нико није успео да распири жудњу у маленим грудима.

Једног је дана само сунце одлучило да окуша срећу, те изађе пред вилу. Љубишња украси трпезу тканином истканом од тананих сунчевих зрака, храну послужи из тањира посутих месечевим прахом, а медно вино усу из пехара начињеног од најчистијег горског кристала.

„Данима дајеш топле тонове и праве нијансе”, одважи се сунце након укусног јела. „Волео бих да седиш поред мене на сунчаном трону, јер те љубим светлости моја сјајна.”

Седели су неко време у тишини, кад вила устаде и прошета двораном.

„Земља ми је обећала да ће витез доћи”, прозбори Љубишња обазриво. „Шапутали су ми о њему ветрови и поток, трава и мирисни цветак и доносили ми његове кораке и додире. Стога Вас морам одбити мило Сунашце, јер моје је срце обећано другоме.”

Како је то изрекла, тако се затресосе двори од облака. Сунце скочи као опржено и поцрвене од главе до пете од беса и љутине. Зар оно да буде одбијено?! Сирота вила истрча из дворане како би сачувала живу главу.

Тог је дана сунце пржило земљу као никада пре. Људи су се склањали у своје домове, тражили спас у рекама и језерима, молили Јутробога за кишу, али ништа није помагало. Усеви су пропали, извори пресушили, марва липсала.

И ко зна шта би се са сиротом вилом догодило да се на небеским дворима у јутро након просидбе није појавио сребрни витез. Нико није знао откуда је и како дошао, нити је ко пред њега смео да ступи, јер се говорило да је јачи и страшнији од самог Јутробога чим се као смртник обрео на небеским дворима.

Једино се Љубишња одважи, те ступи пред витеза. Како је прошла кроз небеску капију, тако јој срце на тренутак стаде, а лице изгуби боју. Вила се наслони на звездану капију док је у чуду и неверици посматрала витеза свог у сребру како милује гриву верног коња и нешто му тајно поручује.

Како је Вујан подигао главу и угледао Љубишњу, тако му испаде мач из руке и витез, као громом погођен вилином лепотом, смушено прозбори:

„Наклон, краљице мог неба.”

„Добро јутро, добри мој витеже.”

У тај се трен навукосе облаци, Јутробог посла кишу на земљу, а Љубишња паде у загрљај обећаном јој витезу. Никад се више Вујан и Љубишња нису раздвајали. Живели су у срећи и веселу, а само би понекад сунце пржило јаче и сво би се зацрвенело у лицу кад би их угледало где се у сребрним кочијама по небу извозе.

Корење неба

Дрвеће се као жудња земље пропиње

На врхове прстију

Не би ли завирило у небеса

Тагоре

Цела природа (брда, дрвеће и снежне пахуље, дуга, магла и иње), мање позната божанства из домаће митологије (Јутробог и Белобог), као и моје омиљене виле, облакиње, и не само оне (већ и горске, језерске и загоркиње),

учествују у стварању света, његовом обликовању, расту и стасавању – тако су замишљене обе збирке бајки. На тај су начин спојене митологија и љубав према природи, на тај су начин дати одговори на многа питања која су ме „мучила“ о постанку света.

Иако је збирка, коју чини 21 бајка (нанизана у ритму: земља/небо), по њој добила име „Корење неба“, ова бајка није добила централно место у књизи. Како збирка говори о постанку земље (кроз ову тему провучене су и бајке о постанку неба), тако је централно место добила прича „Како су виле настаниле дрвеће“, јер иако је радња смештена на Земљу, тиче се обе сфере. Тако су у средишњем делу збирке директно сучељена, односно спојена два пода – небо и земља. Њој претходи прича „Како су постале виле“, чија је радња, опет, смештена на Земљу. Једно је чудо (стварање вила), морало да претходи другом (споју неба и земље). Без првога, друго није могло да се деси, а у томе (у поруци коју бајка носи) можда лежи трећи разлог због којег је прича „Како су виле настаниле дрвеће“ добила централно место у књизи: захваљујући напору сила природе и житеља неба, као и људској жртви, постало је чаробно дрво, родиле су се виле – што је основа за сва остала чуда која се у збирци дешавају, па и за оно најважније – „рађање“ корења неба.

Како су збирке настале под снажним утицајем књиге „Трава од девет мракова“, Јанка Левнаића, тако су рођене нове врсте вила: кључарке и бисеркиње, језерске и горске, загоркиње и облакиње. Шароликост тема тиме, међутим, није исцрпљена: збирке дају и одговоре на питања: *Како су постали једнорози, Како је небо постало плаво, Како су настали чаробни снови*, односно *Како су настали паперјасте облаци*; али и на она друга, која се тичу природе: како су настали: зимзелено дрвеће, земљотреси, Вилина планина, жалосна врба, односно снег, ветрови, *Облак и његова сенка...*

У време када смо заборавили на сопствену историју и митове, у време када смо заборавили на сопствени језик и писмо, када смо, дакле, одбацили сопствене корене, ова збирка „ствара“ нову „историју“, доноси нове митове, „користи“ запостављено писмо (ћирилицу), износи сво богатство језика (уз употребу многих синонима, као у бајци „Како су постала брда“), и најзад ствара, пушта, гради, рађа „ново“ корење – а постоји ли моћније, шире и богатије корење од корења неба?

Корење неба

Када је стварао свет на самом почетку времена, последње што је Дабог створио било је небо. Тамно и тешко, ваљало се оно по тек рођеном свету, рушило дрвеће и чупало га из корена, премештало реке и изливало их из корита. Тако су настала прва плавна подручја и прве пустиње, али то ни мало не обрадова Дабога.

Слика 2: Тамара Лујак, *Корење неба*, Пресинг, Младеновац, 2018.

Схватио је да ће морати да прикује небо за земљу уколико жели да танана бића која је створио уживају у свом благу које је за њих начинио. Али како то да уради? Небо је хиљаду пута теже од земље - како ће тако крхка планета да га носи? Дуго је размишљао шта да уради, кад пред њега изађе једна смерна вила. Зачуди се бог овој изненадној посети и понуди вилу укусним јелима и окрепљујућим пићем.

„Прешла сам дуг пут, Узвишени, како бих изнела свој скромни предлог. Прочула се твоја мука широм света, па сам дошла да ти понудим помоћ.“

Дабог је са чуђењем посматрао танано биће ваздуха. Зар је ово крхко створење могло да реши проблем који он није био у стању да реши?

„Но, да чујем“, рече одсечно.

„Небу је потребно корење, а не окови“, поче вила смело. „Потребно му је да цвета и расте, као и сваком другом бићу, а не да га затомњујеш и у окове бацаш.“ Дабог таман хтеде да викне, кад га вила благим покретом руке умири:

„Чуј мој предлог до краја. Оно што ти предлажем сасвим је једноставно: пусти да корење из мог срца расте.“

Дабог је био запањен. Седео је укочено на престолу, док је вила са нестрпљењем очекивала његову одлуку. Дуго ју је посматрао, помно проучавајући сваки прегиб на њеном лицу, као да ће му они рећи да ли је тако нешто заиста могуће. Кад се најзад прибра, након неког времена, упита је озбиљним гласом:

„Свесна си жртве коју би тиме положила?“

Вила немо климну главом.

Дабог устаде са престола, приђе јој крупним корацима и приви је нежно на груди.

„Жеља ће ти бити испуњена“, прозбори дрхтавим гласом. „Из поштовања према несебичној жртви учинићу да не будеш мртва - сневаћеш вечним сном, док ће овај свет, теби у част, бити назван твојим именом.“

Би све онако како је Дабог рекао. Вилу је положио на голу земљу на самом крају света, учинио да корење неба из њеног срца расте, оградио је високим растињем и вечно расцветалим цвећем, док је нашу планету назвао њеним - најлепшим - именом: Геа.

Како је небо постало плаво

Дочуо једном Деф причу о храброј вили која је дозволила да јој из срца корење неба расте и пожелео да је упозна. Одговарали га отац и мајка, одговарали га пријатељи, јунак се намерио на пут и одговорити се не да.

Спаковао је све што му је било потребно, усео на верног коња и кренуо. Јахао је без краја и конца, по киши и по снегу, по сунцу и жеги, све док једног дана није дошао на сам крај света. Био је то негостољубив терен, али се Деф није дао поколебати, већ ободе коња и смело настави пут.

Јахао је још небројено дана, док није дошао до зелене оазе, места где је почивала вечито уснула Геа. Иако је столетно растиње било густо и високо, ипак је јасно могао да види корење неба како из вилиног срца расте. Толико се разгранало и разбокорило током векова да је личило на црне, дебеле лијане што се са неба спуштају.

Јунак је задивљено посматрао несвакидашњи приказ, кад сјаха с коња и проби се кроз густо растиње до места на којем је лежала вила. Коса црна као гар беше јој расута по зеленој трави, образи јој беху румени, а пут бела попут месеца. Дирнут њеном судбином, очаран њеном лепотом, Деф паде на колена и горко заплака.

Сунце је било високо на небу, кад је дошао к себи од бола. Осврнуо се око себе и установио да је од његових суза настао извор питке воде, па се уми и освежи мало.

Ово место је чаробно, помисли усхићено, али се истог трена сневесели кад му поглед паде на вилино лице које, иако је околно растиње било изузетно високо, није почивало у сенци. Сунце јој није пржило кожу, али се младићу ипак стеже срце при помисли да сваког дана трпи несносну врућину.

„Кад бих могао да ти начиним хлада“, уздахну сетно.

„Кад би нешто тако било могуће“, зачу наједаред громогласан глас, „да ли би пристао да свој живот вежеш за њен?“ Даф без оклевања климну главом и дубоко се поклати владару света.

Дабог би задивљен младићевом пожртвованошћу и одлучи да изађе у сусрет његовој жељи. Намах се створио пред јунаком, стежући му срдачно

руку. Потапша га задовољно по рамену и тако га је лако ударио, да се Деф једва одржа на ногама.

„Ако бих могао да замолим за дозволу да је пољубим пре него...“, замуца младић збуњено. Дабог се осмехну, немо климну главом и склони у страну.

Јунак клекну на колена, склони несташни увојак са вилиног лица и спусти пољубац на њене топле усне. Истог трена небо промени боју и из црне пређе у светлоплаву, какву има и дан данас. И сам Дабог стајаше збуњен пред чудом које се догодило. Кад је дошао к себи, претворио је смело момче у жалосну врбу, како би до краја и конца могао да штити и милује ону коју највише воли.

3. ЗАКЉУЧАК

Док сам писала прву збирку „Приче са облака“, дуго сам размишљала како да решим једну од можда највећих загонетки која човека „мучи“ од давнина: како је небо „везано“ за Земљу, и да ли је то уопште могуће? Одговор се сам наметнуо: спој је могућ једино преко дрвета довољно високог да својом крошњом небо додирује. То, природно, не може бити било какво дрво, већ само оно које из вилинског срца расте.

Тако је спојено неколико мотива који се провлаче кроз обе збирке: љубав вилинског (и људског) света према Природи, небо и Земља спојени (су) нераскидивим везама, љубав Природе према човеку (вилама), тежња једних да пређу у свет других (човека да пређе у вилински свет и обратно), што је покретач свих великих промена (у Природи).

Актери обе збирке фантастични су ликови: и Природа и човек, и богови и виле – све је и сви су рођени из чудесног, зарад чудесног, и, што је можда најважније, у служби су чудесног. Једни другима одишу, једни дишу зарад других, једни о другима сањају, једни за другима пате, и најзад, и најважније, једни се са другима спајају, творећи свет (каким га познајемо данас).

Ишчитавајући многу литературу за потребе писања овог текста, прочитала сам, на самом крају, и једну мисао мог уваженог колеге Зорана Стефановића, коју сам објавила на блогу „Белег“,⁶ а коју је он изрекао на једном од многих предавања одржаних ове године у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду (у оквиру предавања под називом „Словенска и српска књижевна фантастика“): *Научна фантастика очекује да се суочи са свемиром*, што само говори у прилог мишљењу да ништа није случајно на овом свету. Стога, дозволићу себи да, за крај, парафразирам Зорана Стефановића и кажем: *фантастика очекује да се суочи са свемиром*. Зато су и настале збирке „Приче са облака“ и „Корење неба“.

---

⁶ <https://belegbg.wordpress.com/2019/05/28/misli-za-svaki-dan-stefanovic/>

Т. ЛУЈАК

Литература

Драган Радовић: 2016, *Псовка или небеско у опсценом*, Зборник радова конференције „Развој астрономије код Срба VIII“, Београд.
Тамара Лујак: 2016, *Приче са облака*, Младеновац.
Тамара Лујак: 2018, *Корење неба*, Младеновац.

ROOTS OF THE SKY OR STORIES FROM THE SKY: GENEALOGY OF THE SKY

This work presents two books: „Stories from the sky“ (Mladenovac, Presing, 2016) and „Roots of the sky“ (Mladenovac, Presing, 2018), which, complementing each other, talk about birth of the stars and Milky Way, birth and conjunction of the sky and Earth; why the sky is blue and why the sun is sometimes red etc.

Key words: genealogy of the sky, universe, stars, fairies, old Serbian mythology, fairy tales